

TITUS LIVIUS (*Historiarum scriptor, I^o s. a.C.n.*)

Ab Urbe condita, Liber XXI, caput II

[21, 20] Els ambaixadors romans passen per Gàl·lia després d'haver recorregut en va les terres d'Hispania (218 abans de Crist)

(1) Allà un nou espectacle, esgarrifós, copsà llur mirada. Els Gals, segons els seus usos i costums, havien vingut amb armes a l'assemblea. (2) En el seu discurs, els missatgers, que exaltaven la glòria i el valor del poble romà així com la grandesa de l'Imperi, demanaren als Gals que no deixessin passar per les seves terres i poblats els Cartaginesos que anaven a portar la guerra a Itàlia. (3) Llavors, es va sentir esclats de riure tan violents que els magistrats i els vells tot just van poder calmar els joves guerrers. (4) Quina impudència ! Quina bestiesa ! van exclamar-se. Demanar que nosaltres atraguéssim la guerra per tal d'impedir que passés per Itàlia ! que les nostres terres fossin devastades per tal de preservar del pillatge les de l'estranger ! (5) Un cop l'enrenou passat, es va contestar als ambaixadors que els Gals no tenien intenció ni de servir els Romans, ni de queixar-se dels Cartaginesos, en els conflictes entre Roma i els seus enemics. (6) En canvi, se sabia que el poble romà foragitava els Gals del territori i de les fronteres d'Itàlia, que se'ls feia pagar un tribut i patir mil ultratges. (7) Aquesta resposta fou gairebé la mateixa que la dels altres pobles de Gàl·lia. Cap paraula d'amistat, ni de pau, no va ser adreçada a la diputació abans la seva arribada a Marsella. (...)

[21, 23] Per les gorges del Pirineu (218 abans de Crist)

(1) Esperançat per aquesta aparició, ell passà l'Ebre per tres punts : primer havia enviat emissaris, aquests portaven regals per guanyar la confiança dels Gals ja que li calia travessar llur país amb el seu exèrcit i també havien de reconèixer el pas pels Alps. Noranta mil soldats d'infanteria i dotze mil cavallers travessaren l'Ebre sota les seves ordres. (2) Ràpidament els Ilergetes, els « Bargusiens », els Ausetans i els Jacetans, situats al peu de les muntanyes pirinenques, foren sotmesos. Tots aquests territoris van ser confiats a Hannó ; ell havia d'ocupar els colls que relliguen les Hispànies amb les Gàl·lies. (3) Anníbal li va deixar, per guardar aquestes conquestes, deu mil homes d'infanteria i mil més de cavalleria. (4) Quan les tropes foren endinsades en els congostos del Pirineu, i mentre que una nova oficial aprengué als bàrbars que es caminava contra els Romans, tres mil soldats d'infanteria carpetans feren marxa enrera : no era la guerra que els espantava, sinó la llargària del recorregut i el pas impracticable dels Alps. (5) Anníbal, que veia un perill en retenir-los de força, per no irritar l'esperit esquerp dels seus soldats, acomiadà més de set mil homes als quals havia notat repugnància per aquesta expedició : d'aquesta manera va fer com si acomiadés també els Carpetans.

[21, 24] L'arribada d'Anníbal a Gàl·lia

(1) Per tal que el retard i la inacció no tinguessin conseqüències funestes per als seus soldats, de seguida va emprendre de passar el Pirineu amb la resta de les seves tropes, i va venir acampar a Illiberis. (2) Ben entès, Els Gals havien sentit a dir que es portava la guerra a Itàlia ; però com que també es deia que de l'altre costat del Pirineu els Hispànics havien sigut sotmesos per la força, i que guarnicions temibles ocupaven les places conquerides, la por de la servitud feu prendre les armes a vàries tribus de Gàl·lia, les quals es van reunir a Ruscino. (3) Anníbal l'aprengué ; i, com que redubtava més la pèrdua de temps que la guerra, va enviar als caps una deputació per demanar-los una entrevista : « Que s'acostin doncs d'Illiberis, o bé ell s'avançarà fins a Ruscino ; la proximitat facilitarà l'entrevista. (4) Els rebrà amb plaer en el seu campament ; també amb plaer es desplaçarà cap a ells. És com a hoste, i no com a enemic de Gàl·lia, que es presenta ; si ho desitgen, no treurà el glavi fins arribar a Itàlia. » (5) Després d'aquestes negociacions, els reietons d'aquelles contrades vingueren a acampar prop d'Illiberis, i entraren sense temor en el campament dels Cartaginesos. Conquerits pels presents, deixaren l'exèrcit travessar amb tranquil·litat el seu territori al llarg dels murs de Ruscino.